

Sygn. akt IV CSK 465/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski (przewodniczący)

SSN Monika Koba

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa D. B. i K. B.

przeciwko D. D., E. D. i R. D.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 grudnia 2018 r.,

skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 6 grudnia 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Powodowie D. B. i K. B. domagali się od pozwanych D. D., E. D. i R. D. solidarnej zapłaty kwoty 1 072 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 grudnia 2012 r. oraz kosztami procesu na podstawie weksla własnego *in blanco* wystawionego przez pozwanego D. D. i poręczzonego przez pozostałych pozwanych.

Sąd Okręgowy w G. uwzględnił powództwo nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 30 sierpnia 2013 r.

W zarzutach od tego nakazu pozwani wnieśli o jego uchylenie w całości i oddalenie powództwa. Zarzucili, że nie doszło do udzielenia pożyczki, której spłatę zabezpieczał weksel, a ponadto weksel został wypełniony po upływie terminu płatności.

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w G. utrzymał nakaz zapłaty w mocy co do wszystkich rozstrzygnięć poza postanowieniem o obciążeniu pozwanych kosztami nieuiszczonej przez powodów opłaty od pozwu, które uchylił.

Z ustaleń wynikało, że powodowie od wielu lat prowadzili w B. przy ul. K., gdzie mieszkali, odrębnie zarejestrowane działalności gospodarcze, trudniąc się handlem samochodami. W okresie od lipca 2007 r. do maja 2008 r. zbyli kilkanaście innych swoich nieruchomości, za łączną kwotę 875 000 zł. Pod koniec 2008 r. organy kontroli skarbowej wydały decyzje o stwierdzeniu zaległości podatkowych powodów na kwotę ok. 1 000 000 zł z odsetkami, po czym Skarb Państwa zaskarżył skuteczność umów sprzedaży trzech nieruchomości powodów skargą pauliańską.

Pozwany D. D. także prowadził działalność gospodarczą - serwis i handel samochodami i współpracował z powodem. Powód zaproponował mu kupno swoich nieruchomości, obawiając się egzekucji należności podatkowych. Zależało mu na zachowaniu możliwości mieszkania w dotychczasowym miejscu. Powodowie pomogli pozwanemu w uzyskaniu w Banku [...] kredytu w wysokości 1 500 000 zł, a on sam dysponował kwotą 300 000 zł.

W dniu 28 kwietnia 2008 r. powodowie zawarli z pozwanym D. D. umowę sprzedaży nieruchomości w B. za cenę 1 800 000 zł. Powodowie pokwitowali odbiór ceny 300 000 zł. Miesiąc później, 27 maja 2008 r. pozwany D. D. wręczył powodom weksel własny na kwotę 1 200 000 zł opatrzony poręczeniem wekslowym swoich rodziców E. i R. D. W treści weksla nie wskazano daty jego płatności. Wekslowi towarzyszyła przygotowana przez powoda deklaracja wekslowa, podpisana przez wystawcę oraz poręczycieli. W jej treści jako zabezpieczone wekslem wskazano istniejące i przyszłe roszczenia w stosunku do powodów o zapłatę należności 1 200 000 zł z odroczonym terminem płatności do dnia 1 maja

2010 r. Zawierała także uprawnienia co do sposobu wypełnienia weksla i precyzowała zasady wezwania do jego wykupu. Powodowie przez kilka miesięcy mieszkali jeszcze przy ul. K., a powód uczestniczył w działalności prowadzonej przez pozwanego. Strony dokonywały między sobą różnych rozliczeń, w tym w związku ze sprzedażą samochodów. Po dniu wręczenia weksla pozwany D. D. przekazał powodowi kwotę 128 000 zł na poczet należności zabezpieczonych wekslem.

W dniu 4 grudnia 2015 r. powodowie uzupełnili weksel terminem płatności - datą 4 grudnia 2012 r. Pismami datowanymi na ten dzień wzywali pozwanych do zapłaty.

Sąd Okręgowy przeanalizował treść weksla i deklaracji wekslowej, których autentyczności strony nie kwestionowały. Stwierdził niezupełność weksla w zakresie terminu płatności i uznał, że miał on charakter weksla in blanco, instrumentu znanego obydwu stronom i tak został przez nie nazwany w deklaracji wekslowej, określającej termin płatności. Z deklaracji wynikało, że wierzyciele mogli podjąć dochodzenie praw z weksla dopiero po upływie terminu płatności, tj. po 1 maja 2010 r., który nie spełniał wymagań formalnych klauzuli prezentacyjnej z art. 34 pr. wekslowego.

Sąd zwrócił uwagę, że pozwani nie zarzucali wadliwego uzupełnienia weksla datą płatności, lecz kwestionowali istnienie zabezpieczonego nim stosunku podstawowego (za który uważali umowę pożyczki), a art. 17 pr. wekslowego umożliwiał zgłaszanie w procesie między stronami zarzutów osobistych. Jednak nie udowodnili, że weksel miał zabezpieczać taką wierzytelność, mimo że ich obciążał w tym zakresie ciężar dowodu. Sąd ocenił, że powodowie w tym czasie pozbywali się majątku i wątpliwe by lokowali pieniądze w niepewnym interesie, jakim jest pożyczka osobie fizycznej, prowadzącej działalność gospodarczą. Pozwany nie wykazał, na co potrzebował kwoty 800.000 zł. Z dowodów wynikało jedynie, że strony prowadziły liczne rozliczenia związane ze sprzedażą samochodów. Sąd nie weryfikował twierdzeń powodów, co do treści stosunku podstawowego, ponieważ uznał, że wykazanie tych okoliczności obciążało pozwanych, a powodowie dostatecznie wykazali swoje roszczenie przedłożonym wekslem.

Sąd Apelacyjny w (...), po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji pozwanych, oddalił ich apelację. Sąd drugiej instancji uzupełnił postępowanie dowodowe dowodem z przesłuchania stron w celu ustalenia, czy powodów i pozwanego D. D. łączyła umowa pożyczki. Zeznania pozwanych uznał jednak za niewiarygodne, szeroko wyjaśniając przesłanki tej oceny.

Sąd odwoławczy przychylił się do stanowiska Sądu pierwszej instancji, że skoro pozwani nie wykazali, by podstawą wystawienia weksla *in blanco*, była przyrzeczona umowa pożyczki, która jednak nie została ostatecznie zawarta, to powodowie, trwający przy żądaniu opartym o przedłożony do sprawy weksel i nie powołujący się na stosunek podstawowy, nie mieli obowiązku wykazywać, czy i jaki stosunek podstawowy zabezpieczał weksel. Nie uwzględnił więc apelacyjnego zarzutu nieprawidłowego pominięcia dowodu z zeznań świadków zawnioskowanych przez powodów, skoro pozwani nie zakwestionowali oddalenia tego wniosku zgodnie z wymaganiami art. 162 k.p.c. Za pozbawiony znaczenia uznał też zarzut, że powodowie odliczyli z dochodzonego roszczenia kwotę 128.000 zł, której pozwani im nie zapłacili. Sąd odwoławczy ustalił, odmiennie od Sądu Okręgowego, że deklarację wekslową przygotowała powódka (a nie powód), kopiując ją z Internetu. Uznał jednak, że zmiana nie wpływa na prawidłowość ustalenia terminu, do którego powodowie mieli prawo wypełnić weksel i przedstawić go pozwanym do zapłaty. Wskazany w deklaracji wekslowej dzień 1 maja 2010 r. został wskazany jako dzień, w którym powodowie i pozwany D. D. mieli się rozliczyć, co pozwany ten potwierdził w swoich zeznaniach. Nie wyjaśnił natomiast dlaczego powodowie mieliby wystąpić w takim wypadku o zapłatę w terminie siedmiu dni. Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw by uznać, że sporny weksel był płatny za okazaniem.

Wyjaśnił ponadto, że weksel został przedstawiony do zapłaty dwukrotnie: w dniach 7 listopada 2011 r. i 4 grudnia 2012 r., przy czym w pierwszym terminie nie był wypełniony terminem płatności. Przy ponownym przedstawieniu miał już jednak wszystkie elementy wymagane przez prawo wekslowe, które nie wyklucza możliwości wielokrotnego przedstawienia weksla do zapłaty.

Sąd Apelacyjny dokonał też ponownej wykładni porozumienia wekslowego, z uwagi na podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 65 § 2 k.c. w zw. z art. 10 pr. wekslowego przez dokonanie wykładni treści porozumienia wekslowego bez

uwzględnienia zgodnego zamiaru stron co do celu, któremu weksel *in blanco* miał służyć, a ponadto z naruszeniem postanowień deklaracji w zakresie płatności wynikającej niego należności. Sąd przypominał, że nie udało się ustalić zgodnego zamiaru stron stosunku wekslowego, co do stosunku podstawowego, który miał zostać zabezpieczony przedmiotowym wekslem. Rozważył ponadto, czy zapis, że weksel wystawiony jest „celem zabezpieczenia roszczeń (istniejących i przyszłych) w stosunku do D. i K. B. (...) o zapłatę należności w kwocie 1.200.000 zł z odroczonym terminem płatności do dnia 1 maja 2010 roku wystawia się na rzecz D. i K. B. weksel własny „in blanco” (...)” wystarczy, aby można było uwzględnić roszczenia powodów. Uznał, że skoro pozwani nie wykazali nieprawidłowości wypełnienia weksla w jego powiązaniu ze stosunkiem podstawowym, którego nie udało się ustalić zgodnie z ich twierdzeniami, nie wykazali też wadliwości samego weksla, zaś art. 65 § 2 k.c. nie stosuje się do wykładni weksla (także niezupełnego), ponieważ wola stron musi zostać całkowicie wyrażona w treści weksla, to zarzut naruszenia tego przepisu nie mógł zostać uwzględniony. Sąd nie znalazł też podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 5 k.c., jako remedium na niepowodzenie dowodowe pozwanych.

Pozwani złożyli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, który zaskarżyli w całości. Zarzucili naruszenie przepisów postępowania przez niewłaściwe zastosowanie art. 247 k.p.c. w zw. z art. 158 k.c. w zw. z art. 73 § 2 k.c. polegające na dopuszczeniu dowodu z uzupełniającego przesłuchania stron na okoliczności związane z wystawieniem weksla, w tym w celu ustalenia stosunku podstawowego, w zakresie wskazanym w umowie sprzedaży nieruchomości zawartej przez powodów z pozwanym D. D. w formie aktu notarialnego, a także niezastosowanie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. art. 391 § 1 k.p.c. wyrażające się w pominięciu wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Zakwestionowali też niezastosowanie art. 10 w zw. z art. 103 pr. wekslowego i w zw. z art. 65 § 2 k.c. polegające na nieustaleniu przez Sąd Apelacyjny stosunku podstawowego, który uzasadniał wystawienie przez pozwanego D. D. weksla *in blanco*.

We wnioskach domagali się uchylenia zaskarżonego wyroku i jego zmiany w całości przez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów solidarnie na

rzecz pozwanych solidarnie zwrotu kosztów postępowania, ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sądowi drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący kwestionują dopuszczalność prowadzenia przez Sąd odwoławczy dowodu z przesłuchania stron w celu ustalenia okoliczności związanych z wystawieniem weksla. Uważają, że w ten sposób naruszony został zakaz przewidziany w art. 247 k.p.c., ponieważ powodowie powoływali się na zobowiązania ze stosunku podstawowego, jakim była umowa sprzedaży nieruchomości, zawarta w formie aktu notarialnego. Zarzut nie został prawidłowo skonstruowany, ponieważ art. 247 k.p.c. jest przepisem znajdującym zastosowanie w postępowaniu odwoławczym jedynie odpowiednio, za pośrednictwem art. 391 § 1 k.p.c., którego pozwani nie powołali w skardze kasacyjnej. Ponadto okoliczności wystawienia weksla nie należały do osnowy umowy sprzedaży nieruchomości, co więcej - Sąd Apelacyjny nie badał podstawy prawnej zobowiązania zabezpieczonego wekslem, wskazanej przez powodów, gdyż uznał, że swoje roszczenie dostatecznie wykazali dokumentem wekslowym i deklaracją wekslową, a pozwani nie podważyli tego dowodu. Tym samym nie doszło do prowadzenia dowodu z przesłuchania stron ani przeciwko osnowie dokumentu zawierającego umowę sprzedaży nieruchomości (a więc w kierunku poczynienia ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zawartych w tym dokumencie oświadczeń woli stron umowy), ani ponad tę osnowę (tj. w celu ustalenia innych jeszcze oświadczeń woli wówczas złożonych, lecz nieobjętych dokumentem).

Kolejny zarzut dotyczy wad uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego. Zdaniem pozwanych Sąd ten zaniechał wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, co uniemożliwia kontrolę zaskarżonego wyroku zarówno w zakresie naruszenia art. 247 k.p.c., jak i co do prawidłowości stosowania prawa materialnego, czego dotyczy zarzut naruszenia art. 10 w zw. z art. 103 pr. wekslowego i w zw. z art. 65 § 2 k.c.

Rzeczywiście uzasadnienie Sądu odwoławczego nie zawiera kompleksowego przedstawienia ustaleń faktycznych, jakie stały się podstawą rozstrzygnięcia ani stwierdzenia, że Sąd ten przyjmuje za własne ustalenia Sądu

Okręgowego. Jednak mimo to możliwe jest przeprowadzenie kontroli kasacyjnej, ponieważ konstrukcja uzasadnienia pozwala na odtworzenie ustalonych faktów i motywów ich oceny, a także stosunku Sądu odwoławczego do każdego z podniesionych zarzutów apelacyjnych. Sąd Apelacyjny przytoczył ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy, następnie wskazał zakres w jakim uznał postępowanie dowodowe za niewystarczające i uzupełnił je dowodem z ponownego przesłuchania stron w celu ustalenia „okoliczności związanych z wystawieniem weksla”. Potem dokonał oceny przeprowadzonego dowodu, uznając, że pozwani nie wykazali, iżby weksel został wystawiony w celu zabezpieczenia pożyczki, której powodowie ostatecznie nie udzielili pozwanemu D. D. Sąd zgodził się natomiast ze stanowiskiem pozwanych, że ustalenie, jakoby to powód przygotował deklarację wekslową, było nieprawidłowe, gdyż zajmowała się tym powódka.

Sąd drugiej instancji uznał pozostałe zarzuty pozwanych, dotyczące nieprawidłowości w postępowaniu dowodowym, za nieuzasadnione. Tym samym - jakkolwiek nie wprost - dostatecznie wyraźnie uzewnętrznił to, że uczynił podstawą swych rozważań prawnych stan faktyczny ustalony przez Sąd pierwszej instancji, poszerzony o ustalenie, że stosunku podstawowego zabezpieczonego wekslem nie stanowiło mające powstać w przyszłości po stronie pozwanego D. D. zobowiązanie do zwrotu pożyczki i zmieniony w zakresie ustalenia osoby tego z powodów, które przygotowało treść deklaracji wekslowej. Jednocześnie Sąd wyjaśnił, dlaczego uznał za zbędne badanie, jaka była materialna podstawa roszczenia wekslowego powodów. Przyjął, że to pozwani winni byli wykazać, iż weksel nie miał wsparcia w stosunku podstawowym, ponieważ powodowie należycie udowodnili swoje roszczenie przedkładając weksel, którego wystawienie i poręczenie przez pozwanych, wręczenie powodom, a także wypełnienie przez powodów jedynym brakującym elementem, tj. terminem płatności nie budziło wątpliwości.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. okazał się więc nieuzasadniony.

Skarżący podnieśli wreszcie zarzut materialnoprawny, niezastosowania art. 10 w zw. z art. 103 pr. wekslowego i w zw. z art. 65 § 2 k.c., oparty na twierdzeniu, że w wypadku, kiedy podstawę powództwa stanowi weksel *in blanco*, ustalenie stosunku podstawowego, który legł u podstaw wystawienie tego weksla, jest

obowiązkiem sądu. Swoje stanowisko wywodzili z treści art. 10 pr. wekslowego oraz powoływanego już w apelacji argumentu, że powodowie także przeszli na płaszczyznę stosunku podstawowego, wskazując swoje roszczenia już w pozwie, a następnie w piśmie procesowym z dnia 28 maja 2014 r. W takim wypadku, zdaniem skarżących, Sądy nie mogły poprzestać na stwierdzeniu, że nie udało się ustalić zgodnego zamiaru stron stosunku wekslowego co do podstawy zobowiązania zabezpieczonego ten sposób, lecz winny były ustalić, jaki był przedmiot zabezpieczenia, ponieważ do skutecznego powstania zobowiązania wekslowego z weksla własnego *in blanco* niezbędne jest istnienie porozumienia wekslowego o określonej treści. Nieustalenie treści tego porozumienia z jednoczesnym uznaniem zobowiązania wekslowego za ważne i skuteczne stanowi - ich zdaniem - naruszenie wskazanych przez skarżącego przepisów (art. 10 w zw. z art. 103 pr. wekslowego i w zw. z art. 65 § 2 k.c.) na skutek ich niezastosowania.

Zakres obowiązków Sądu dotyczący wyświetlania okoliczności faktycznych w postępowaniu nakazowym nie odbiega od zasad ogólnych, z uwzględnieniem jednakże ograniczeń przewidzianych w tym postępowaniu (por. np. art. 493 § 1 i 3, art. 495 § 2 k.p.c.), które - po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty - poświęcone jest rozstrzygnięciu o zasadności roszczenia uwzględnionego w nakazie zapłaty. Granice badania określa zakres, w jakim pozwany zaskarżył nakaz. Sąd rozpoznający sprawę po wniesieniu zarzutów może więc wprowadzić, korzystając z uprawnienia przewidzianego w art. 232 zd. drugie k.p.c., dopuścić w wyjątkowych wypadkach dowód niewskazany przez strony, jednak co do zasady to obowiązkiem stron jest przytaczanie faktów, z których wywodzą skutki prawne i dowodów dla ich wykazania (art. 232 zd. pierwsze k.p.c.).

Powoływane przez skarżących przepisy materialnoprawne nie zmieniają tej zasady.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 26 września 2013 r. (II CSK 719/12, niepubl., por. też powołane w tym orzeczeniu inne wyroki Sądu Najwyższego) wekslem *in blanco*, zgodnie z przyjętą wykładnią art. 10 w związku z art. 103 pr. wekslowego, jest dokument niespełniający wymagań art. 101 pr. wekslowego, wręczony odbiorcy przez osobę, która złożyła na nim podpis

w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, z upoważnieniem odbiorcy do uzupełnienia go w określony sposób. Porozumienie precyzujące zasady uzupełnienia weksla nie musi mieć formy pisemnej i podlega wykładni według zasad przewidzianych w art. 65 k.c. Nieistnienie porozumienia w sprawie uzupełnienia weksla przez odbiorcę odjęłoby mu charakter dokumentu przewidzianego w art. 10 pr. wekslowego.

Nie jest to jednak stan występujący w rozpatrywanej sprawie, w której zawarcie porozumienia wekslowego i to w formie pisemnej deklaracji wekslowej było niewątpliwe, precyzowała ona też sposób uzupełnienia jedyne go brakującego elementu weksla, tj. terminu jego płatności, a sam weksel *in blanco* określał zakres kwotowy odpowiedzialności dłużników wekslowych.

Obowiązkiem powodów w postępowaniu nakazowym, w którym dochodzą zapłaty na podstawie wypełnionego weksla było przedstawienie tego weksla (art. 485 § 2 k.p.c.). Powodowie załączyli do pozwu także deklarację wekslową. Wbrew twierdzeniom skarżących nie powoływali się jednak w pozwie na stosunek podstawowy, a jedynie wskazali, jakie argumenty przedstawił wystawca odmawiając zapłaty (twierdził, że weksel zabezpieczał pożyczkę, której powodowie mu ostatecznie nie udzielili) i zakwestionowali zasadność tej obrony.

Pozwani w zarzutach od nakazu kontynuowali obronę zaprezentowaną już przed procesem, opartą na twierdzeniu, że nie wystąpiły uzgodnione podstawy do wypełnienia weksla, gdyż te stanowiło powstanie obowiązku zwrotu pożyczki, której powodowie nie udzielili ostatecznie D. D. Ich obowiązkiem, wynikającym z art. 493 § 1 k.p.c., było wykazanie bezzasadności zgłoszonego roszczenia, a więc zarówno tego, jaka była treść porozumienia wekslowego, jak i tego, że nie powstały przewidziane w tym porozumieniu przesłanki do uzupełnienia weksla i uruchomienia zabezpieczenia wekslowego. Tak interpretowany ciężar dowodu w postępowaniu nakazowym nie stanowi odstępstwa od zasad ogólnych przewidzianych w art. 6 k.c. i zdecydowanie dominuje w piśmiennictwie i orzecznictwie (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2010 r., IV CSK 109/10, niepubl.; z dnia 18 lutego 2011 r., I CSK 226/10, OSNC-ZD 2011/3/62; z dnia 11 marca 2011 r., II CSK 311/10, OSNC-ZD 2011/3/66; z dnia 9 września

2010 r., I CSK 641/09, OSNC-ZD 2011/2/35, czy z dnia 13 grudnia 2012 r., V CSK 21/12, niepubl.).

Skarżący nie mają więc racji, twierdząc, że ustalenie treści porozumienia wekslowego stanowiło obowiązek Sądów obu instancji. To pozwani, broniąc się przed roszczeniem powodów wywodzonym z weksla, powinni byli wykazać, że powodowie nie mieli prawa wypełnić weksla *in blanco* i go wykorzystać.

Wbrew twierdzeniom pozwanych nie doszło też do zmiany podstawy roszczenia powodów. Jakkolwiek bowiem moc zasady prawnej ma stanowisko wyrażone w uchwale połączonych Izb - Cywilnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 1972 r., III PZP 17/70 (OSNCP 1973/5/72), zgodnie z którym po przekazaniu sprawy sądowi na skutek zarzutów niedopuszczalne jest rozszerzenie powództwa, przekształcenie podmiotowe, jak też zmiana jego podstawy, z wyjątkiem dotyczącym nakazu wydanego na podstawie weksla gwarancyjnego, dopuszczającym - w granicach nakazu - powoływanie się na podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego strony stosunku prawnego, to jednak wola zmiany podstawy musi zostać wyraźnie uzewnętrzniona przez powoda. Tymczasem w piśmie procesowym z dnia 28 maja 2014 r. (k. 237-244), powoływanym przez pozwanych jako potwierdzenie, że do przekształcenia doszło, powodowie na wstępie wyjaśniają, iż przyczyną jego złożenia jest zobowiązanie ich przez Sąd Okręgowy w dniu 21 maja 2014 r. do pisemnego wskazania twierdzeń oraz dowodów dotyczących stosunku cywilnoprawnego stanowiącego podstawę wystawienia weksla. Podana przyczyna odpowiada treści protokołu rozprawy z dnia 21 maja 2014 r. (k. 235). W późniejszych wystąpieniach (np. na rozprawie w dniu 20 lutego 2015 r. - k. 296) powodowie jednak podtrzymywali stanowisko, że ich żądanie oparte jest na wekslu. Nie było więc podstaw, i tak też uznały Sądy obydwu instancji, aby po stronie powodów powstał obowiązek dowodzenia swojego roszczenia w oparciu o stosunek podstawowy. Jeżeli zaś dowody przedstawione przez pozwanego nie doprowadziły do potwierdzenia przyjętej przez niego linii obrony i nie pozwoliły ani na ustalenie, że zabezpieczonym stosunkiem podstawowym była przyszła umowa pożyczki, ani jaki w rzeczywistości był zabezpieczany stosunek podstawowy, to stan taki nie jest równoznaczny z ustaleniem, że powodowie nie byli uprawnieni do wypełnienia weksla, lecz

tylko ze stwierdzeniem, iż sprawa musi zostać rozstrzygnięta według reguł przewidzianych w art. 6 k.c. Przepis ten ma takie znaczenie, że nieudowodnienie faktów, z których strona wywodzi korzystne dla siebie skutki, sąd oceni na jej niekorzyść, chyba że ich prawdziwość wynika z innego niż przedstawiony przez te stronę materiału (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 1975 r., III CRN 26/75, niepubl.). W rozpatrywanej sprawie żaden dowód nie potwierdził, aby weksel in blanco miał zabezpieczyć przyszłe roszczenie z tytułu pożyczki, jakkolwiek zapisy w deklaracji wekslowej dopuszczały użycie go jako instrumentu ułatwiającego dochodzenie roszczeń nie tylko już istniejących, ale także przyszłych powstałych między stronami.

W rezultacie żaden z podniesionych przez pozwanych zarzutów kasacyjnych nie zasługiwał na uwzględnienie, co prowadziło do orzeczenia o oddaleniu skargi kasacyjnej na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.

jw